

*Wijziging van de Wet op de Raad van State
en een aantal andere wetten*

GEWIJZIGD ONTWERP VAN WET

Nr. 5

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is een Afdeling bij de Raad van State in te stellen, aan welke de uitspraak over geschillen kan worden opgedragen, en mede in verband daarmee de Wet op de Raad van State en een aantal andere wetten te wijzigen en aan te vullen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I

De Wet op de Raad van State wordt gewijzigd als volgt:

A

In artikel 1 wordt in plaats van „twintig leden” gelezen: vierentwintig leden.

B

Artikel 3 wordt gelezen als volgt:

Artikel 3. 1. De vice-president en de leden van de Raad worden voor het leven benoemd door Ons, op voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken, na overleg met Onze Minister van Justitie. Voor de benoeming van de vice-president wordt de Raad gehoord; voor de benoeming van de leden doet de Raad een aanbeveling.

2. Hun wordt door Ons ontslag verleend op eigen verzoek en bij het bereiken van de zeventigjarige leeftijd. In het laatste geval gaat het ontslag in op de eerste dag van de volgende maand.

C

Na artikel 3 wordt ingevoegd een nieuwe bepaling, luidende:

Artikel 3a. De vice-president en de leden van de Raad worden door de Raad, bij met redenen omkleed besluit, ontslagen en op nonactief gesteld overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 11-13a van de Wet op de rechterlijke organisatie, met dien verstande dat in plaats van „procureur-generaal” en „advocaat-generaal, oudste in rang van benoeming” gelezen wordt „vice-president”, onderscheidenlijk „het oudste aanwezige lid, naar rang van benoeming”.

D

In artikel 4, eerste lid, vervallen in de eerste volzin de woorden „door Ons” en wordt de tweede volzin gelezen als volgt:

De artikelen 3 en 3a zijn op hen van toepassing.

Het tweede lid van artikel 4 wordt gelezen als volgt:

2. Zij worden gekozen uit hen, die bewijzen hebben gegeven van bekwaamheid in zaken van wetgeving, bestuur of

rechtspraak dan wel van bijzondere deskundigheid in aangelegenheden, die de wetgeving, het bestuur of de rechtspraak raken.

In artikel 4, derde lid, vervallen de woorden „door Ons of krachtens door Ons te verlenen machtiging”.

E

Artikel 6, eerste lid, wordt vervangen door twee leden, luidende:

1. Echtgenoten, bloedverwanten of aanverwanten tot en met de derde graad kunnen niet tezamen zijn vice-president, leden of staatsraden in buitengewone dienst.

2. Indien het huwelijk eerst wordt aangegaan na de benoeming, legt de jongste in leeftijd zijn ambt neer.

Het bestaande tweede en derde lid worden vernummerd tot derde en vierde lid.

In het derde en vierde lid wordt in plaats van „zwagerschap” gelezen: aanverwantschap.

F

In artikel 8, eerste lid, worden de woorden „al de plichten, aan mijn ambt verbonden, eerlijk en vlijtig” vervangen door: mijn ambt met eerlijkheid, nauwgezetheid en onpartijdigheid.

G

In artikel 19, eerste volzin, worden na de woorden „de Afdeling voor de geschillen van bestuur” ingevoegd de woorden: of de Afdeling rechtspraak.

H

Artikel 26, eerste lid, wordt gelezen als volgt:

1. Een afdeling van de Raad, genaamd Afdeling voor de geschillen van bestuur, is belast met het onderzoek van de aan Onze beslissing onderworpen geschillen en draagt Ons de uitspraak voor.

I

Artikel 27, tweede lid, wordt gelezen als volgt:

Wij wijzen op voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken, na overleg met Onze Minister van Justitie, uit de Raad de leden en de plaatsvervangende leden van de Afdeling aan. Voor de aanwijzing doet de Raad een aanbeveling.

In het vierde lid van artikel 27 vervallen de woorden: door Ons, of krachtens door Ons te verlenen machtiging.

In het vijfde lid van artikel 27 worden na de woorden „door Ons” ingevoegd de woorden: , op voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken, na overleg met Onze Minister van Justitie.

J

Artikel 28, vijfde lid, wordt gelezen als volgt:

5. De voorzitter bepaalt het aantal leden der Kamers op drie of vijf, de voorzitter inbegrepen, en wijst voor elke kamer de leden aan, die daarin zitting zullen hebben.

Aan artikel 28 wordt toegevoegd een nieuw lid, luidende:

7. De voorzitter van de Afdeling kan de behandeling van een verzoek om schorsing of voorlopige voorziening, als bedoeld in artikel 60a, opdragen aan een door hem aan te wijzen lid van de Afdeling. Voor de toepassing van de artikelen 60b–60f treedt dit lid in de plaats van de voorzitter.

K

Aan het slot van artikel 30, eerste lid, wordt in plaats van „een aantal van tenminste drie leden gevorderd” gelezen: het aantal leden, waaruit deze bestaan, gevorderd.

L

De eerste paragraaf van de tweede Titel van Hoofdstuk II wordt gelezen als volgt:

§ 1. Het aanhangig maken van de zaken en het vooronderzoek

Artikel 32. 1. Een geschil als bedoeld in artikel 26, eerste lid, wordt aanhangig gemaakt bij een geschrift dat aan Ons wordt gericht, doch, zo mogelijk in tweevoud, wordt ingediend bij de Afdeling, tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald.

2. Het geschrift dient gemotiveerd te zijn. Bij het geschrift worden zo mogelijk het besluit, waarop het geschil betrekking heeft, en de overige op de zaak betrekking hebbende stukken overgelegd.

3. De secretaris tekent op het geschrift de datum van ontvangst aan en geeft een bewijs van ontvangst af.

4. Indien is bepaald, dat het geschrift wordt ingediend bij een ander overheidsorgaan dan de Afdeling, is het derde lid van overeenkomstige toepassing, en wordt het geschrift door het betrokken overheidsorgaan onverwijld aan de Afdeling toegezonden.

Artikel 32a. Indien het geschrift, niet overeenkomstig het daaromtrent bepaalde, aan de Raad, aan de Afdeling voor de geschillen van bestuur of aan de Afdeling rechtspraak is gericht dan wel bij Ons, bij één Onzer ministers, bij de Raad of een der genoemde Afdelingen is ingediend, wordt niettemin aangenomen dat aan de daarvoor geldende bepalingen is voldaan. Bij onjuiste indiening wordt het geschrift, nadat daarop de datum van ontvangst is aangetekend, met de daarbij overgelegde stukken doorgezonden naar het overheidsorgaan, waar het behoort, onder gelijktijdige mededeling hiervan aan de afzender.

Artikel 32b. 1. De voorzitter van de Afdeling wijst degene die het bepaalde bij artikel 32, tweede lid, niet in acht heeft genomen, op het gepleegde verzuim en nodigt hem uit dit binnen een bepaalde termijn te herstellen.

2. Hij die niet binnen de ingevolge het eerste lid bepaalde termijn het door hem gepleegde verzuim heeft hersteld, kan niet-ontvankelijk worden verklaard.

Artikel 32c. 1. De voorzitter van de Afdeling wint de nodige ambtsberichten in. Hij doet daarvan mededeling aan Onze Minister, wie de zaak aangaat.

2. Het overheidsorgaan, aan hetwelk een ambtsbericht is gevraagd, zendt dit onder bijvoeging van de zich onder zijn berusting bevindende tot het geschil betrekkelijke stukken – voor zover dit niet in strijd is met enige wettelijke bepaling tot geheimhouding – aan de voorzitter door tussenkomst van deze Minister.

3. Ook indien Onze Minister geen ambtsbericht is gevraagd, kan hij zijn ambtsbericht en stukken bijvoegen.

4. De voorzitter kan een termijn stellen, waarbinnen de ambtsberichten worden uitgebracht.

Artikel 33. De voorzitter wijst een lid der Afdeling als rapporteur in de zaak aan.

Artikel 34. 1. Aan de belanghebbenden wordt mededeling gedaan, dat zij binnen een door de voorzitter bepaalde termijn memoriën en bewijsstukken, die zij voor de behandeling van de zaak dienstig achten, kunnen indienen.

2. Indien er, naar het vermoeden van de voorzitter, onbekende belanghebbenden zijn, kan deze de mededeling, bedoeld in het eerste lid, tevens doen door middel van een aankondiging in de *Staatscourant*. Naast de aankondiging in de *Staatscourant* kan ook een ander middel voor de mededeling gebezigd worden.

3. De voorzitter kan al dan niet op verzoek van een of meer der belanghebbenden de termijn verlengen, zo dikwijls het belang der zaak het vordert. Het verzoek wordt schriftelijk gedaan.

4. Bij verlenging van de termijn geschiedt daarvan op gelijke wijze kennisgeving.

5. De memoriën moeten door de belanghebbenden of hun gemachtigden ondertekend zijn.

Artikel 34a. Ten aanzien van personen of colleges, met enig openbaar gezag bekleed, worden de hun als zodanig toevertrouwde belangen voor de toepassing van deze wet als hun belangen beschouwd.

Artikel 35. Indien Wij belanghebbenden zijn, treedt Onze Minister wie de zaak aangaat, namens Ons op en worden alle voor Ons bestemde stukken aan deze Minister gericht.

Artikel 36. 1. De op de zaak betrekking hebbende schriften en bewijsstukken bij de Afdeling aanwezig, worden nedergelegd ter secretarie van de Raad van State of op een andere door de voorzitter te bepalen plaats, waarvan aan belanghebbenden mededeling wordt gedaan.

2. De belanghebbenden of hun gemachtigden kunnen deze binnen een door de voorzitter bepaalde en aan hen medegedeelde termijn, welke in de regel ten minste veertien dagen loopt, inzien en daarvan afschriften of uittreksels vragen. Met betrekking tot de voor de verstrekking van afschriften en uittreksels in rekening te brengen vergoedingen en met betrekking tot kosteloze verstrekking is het ter zake bepaalde bij of krachtens de Wet tarieven in burgerlijke zaken van overeenkomstige toepassing.

3. Schrifturen en bewijsstukken ten aanzien waarvan de indiener die deze overlegt van oordeel is, dat om gewichtige redenen geheimhouding in zoverre gewenst is, dat wordt afgezien van toepassing van het eerste lid, worden onder mededeling van de tegen nederlegging bestaande bezwaren overgelegd. De voorzitter beslist of en in hoeverre met betrekking tot deze stukken zal worden volstaan met het ter kennis brengen daarvan aan Onze Minister en, indien Wij of Onze Minister niet belanghebbende zijn, tevens aan het belanghebbende orgaan. De Afdeling bepaalt in hoeverre zij met stukken, als in de vorige volzin bedoeld, bij haar advies rekening zal houden.

Artikel 37. Ambtsberichten en stukken, ten aanzien waarvan Onze Minister wie de zaak aangaat heeft bepaald, dat de geheimhouding om gewichtige redenen geboden is, worden niet ter secretarie nedergelegd en niet ter inzage of in afschrift verstrekt, noch op andere wijze middellijk of onmiddellijk kenbaar gemaakt. De Afdeling bepaalt, in hoeverre zij met ambtsberichten en stukken, als in de vorige volzin bedoeld, bij haar advies rekening zal houden.

M

Het tweede lid van artikel 38 wordt vervangen door twee nieuwe leden, luidende:

2. De voorzitter bepaalt plaats en tijdstip van de vergadering.

3. Onze Minister, op wiens voordracht Wij beslissen, ontvangt van de voorzitter van de Afdeling bericht omtrent plaats en tijdstip van behandeling van de zaak. Een door hem aangewezen ambtenaar kan, ook wanneer artikel 49 wordt toegepast, bij de behandeling aanwezig zijn. Aan deze wordt desgewenst de gelegenheid gegeven om het standpunt van de Minister uiteen te zetten.

N

Artikel 44 wordt gelezen als volgt:

Artikel 44. De voorzitter zorgt in de vergaderingen voor de handhaving van de orde en is bevoegd, wanneer de orde op enige wijze door de toehoorders wordt verstoord, hen, die dit doen of alle toehoorders te doen vertrekken.

O

Artikel 47 wordt als volgt gewijzigd:

Het eerste lid wordt vervangen door twee nieuwe leden, luidende:

1. Getuigen, deskundigen en tolken, op last van de voorzitter opgeroepen, alsmede belanghebbenden, opgeroepen ingevolge artikel 40, ontvangen desverlangd voor reis- en verblijfkosten alsmede wegens tijdverzuim en daarmede verband houdende noodzakelijke kosten, vergoeding uit 's Rijks kas overeenkomstig het bij of krachtens de Wet tarieven in burgerlijke zaken bepaalde.

2. Voor zover bij algemene maatregel van bestuur niet anders is bepaald, ontvangen de in het eerste lid bedoelde personen die in openbare dienst zijn, indien zij zijn opgeroepen in verband met hun taak als zodanig, geen vergoeding.

Het tweede, derde en vierde lid worden vernummerd in derde, vierde en vijfde lid.

In het derde lid (tweede lid oud) worden de woorden „overeenkomstig gemeld tarief” vervangen door: overeenkomstig de in het eerste lid bedoelde regelen.

P

In artikel 49 vervallen de komma achter het woord „deuren” en de daarna volgende woorden.

Q

Aan artikel 52, eerste lid, wordt toegevoegd een volzin, luidende:

Van plaats, dag en uur der bezichtiging wordt aan de belanghebbenden mededeling gedaan.

R

Het eerste lid van artikel 54 wordt gelezen als volgt:

1. Indien de Afdeling het nodig acht alsnog nadere ambtsberichten in te winnen, vindt artikel 32c toepassing. De op de zaak betrekking hebbende schriften en bewijsstukken bij de Afdeling aanwezig, alsmede het proces-verbaal bedoeld in artikel 50, worden vervolgens nedergelegd op de wijze bij artikel 36, eerste lid, bepaald. Ten aanzien van deze stukken is het bepaalde in de artikelen 36, tweede en derde lid, en 37 van toepassing.

In het tweede lid worden de woorden „tegen de in het vorige lid bedoelde stukken” vervangen door: tegen de nadere ambtsberichten.

S

Het eerste lid van artikel 56 wordt gelezen als volgt:

1. De Afdeling brengt, onder bijvoeging van de stukken, Ons advies uit, vergezeld van het ontwerp van een met redenen omkleed door Ons te nemen besluit.

In het derde lid van artikel 56 wordt telkens in plaats van „vergadering” gelezen: raadkamer.

T

Het eerste lid van artikel 57 wordt gelezen als volgt:

1. Nadat aan Ons advies is uitgebracht, kan Onze Minister, wie de zaak aangaat, onder mededeling van gerezen bedenkingen, de Afdeling verzoeken haar advies in nadere overweging te nemen.

U

In het eerste lid van artikel 58 worden de woorden „na de ontvangst van het in artikel 56 bedoelde advies” vervangen door: na ontvangst van het advies onderscheidenlijk het nader advies.

In het derde lid van artikel 58, wordt aan het slot de punt vervangen door een komma en worden toegevoegd de woorden: alsmede een verslag van het in het tweede lid, onder *b* bedoelde overleg.

V

Na artikel 58 worden twee nieuwe bepalingen ingevoegd, luidende:

Artikel 58a. 1. Indien Onze beslissing strekt tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van een besluit, voorzien Wij daarbij zo mogelijk in de zaak.

2. Het overheidsorgaan hetwelk het besluit had genomen voorziet voor zover nodig opnieuw in de zaak met inachtneming van Onze beslissing.

3. Wij kunnen bij een beslissing als bedoeld in het eerste lid bepalen, dat de gevolgen van het vernietigde besluit geheel of gedeeltelijk in stand blijven.

4. Wij kunnen, zo daartoe termen zijn, in Onze beslissing tevens bepalen, dat een vergoeding zal worden toegekend ten laste van het bij de beslissing aangewezen lichaam, onverminderd het recht van de belanghebbende om op grond van andere wettelijke bepalingen schadevergoeding te vragen.

Artikel 58b. Voor zover Onze beslissing verplicht tot betaling van een bepaald geldbedrag, kan zij worden ten uitvoer gelegd overeenkomstig de bepalingen van het tweede Boek van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering.

W

Het tweede en derde lid van artikel 59 worden gelezen als volgt:

2. Een afschrift van Onze beslissing wordt onverwijld aan de belanghebbenden en aan de Afdeling toegezonden. Onze beslissing wordt zo spoedig mogelijk openbaar gemaakt door ter inzagelegging daarvan gedurende een maand op de secretarie van de Raad van State.

3. De secretaris is bevoegd verdere afschriften en uittreksels uit Onze beslissingen te verstrekken. Met betrekking tot de daarvoor in rekening te brengen vergoedingen en met betrekking tot kosteloze verstrekking is het bepaalde bij of krachtens de Wet tarieven in burgerlijke zaken van overeenkomstige toepassing.

X

Artikel 60 wordt gelezen als volgt:

Artikel 60. 1. Indien het verzoek kennelijk niet-ontvankelijk of ongegrond is en voortzetting van de behandeling van de zaak de voorzitter van de Afdeling niet nodig voorkomt, kan deze het ontwerp van het te nemen besluit zonder meer aan Ons voordragen.

2. Van het voornemen om een geschil op de in het eerste lid bedoelde wijze te behandelen doet de voorzitter schriftelijk mededeling aan de belanghebbenden.

3. Indien een belanghebbende binnen veertien dagen na verzending van de mededeling een bezwaarschrift bij de voorzitter indient, blijft het bepaalde in het eerste lid buiten toepassing.

4. Is een geschil op de in het eerste lid bedoelde wijze behandeld, dan wordt van die omstandigheid in Onze beslissing melding gemaakt.

Y

Na de vierde paragraaf van de tweede Titel van Hoofdstuk II wordt ingevoegd een nieuwe paragraaf, luidende:

§ 4a. Schorsing

Artikel 60a. 1. Hangende het onderzoek kan het besluit dat onderwerp van een geschil uitmaakt, ten verzoeken van de belanghebbende geheel of gedeeltelijk wordt geschorst op grond, dat de uitvoering van het besluit voor hem een onevenredig nadeel met zich zou brengen in verhouding tot het door een

onmiddellijke uitvoering van het besluit te dienen belang. Ook kan op zijn verzoek een voorlopige voorziening worden getroffen ter voorkoming van onevenredig nadeel als in de eerste volzin bedoeld.

2. Het verzoek wordt gericht tot de voorzitter van de Afdeling.

3. Het bepaalde in de artikelen 32, tweede en derde lid, en 32b is van toepassing.

Artikel 60b. 1. De voorzitter van de Afdeling beschikt met spoed op het verzoek, na verhoor, althans behoorlijke oproeping van de belanghebbenden of van hun gemachtigden. De artikelen 35, 38, tweede lid, 40, 43 en 47, eerste, tweede en vijfde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

2. De voorzitter is bevoegd, hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek van de belanghebbenden of hun gemachtigden, bepaalde personen als getuige of deskundige te doen oproepen en is tevens bevoegd tolken te doen oproepen. De belanghebbenden kunnen getuigen en deskundigen, wier verhoor zij wenselijk achten, medebrengen ter zitting, mits zij voor de aanvang der zitting de voorzitter kennisgeven van de namen en woonplaatsen dezer personen. Van overeenkomstige toepassing zijn de artikelen 43, 46, 47 met uitzondering van het vierde lid, en – indien de oproeping geschiedt bij aangezekende dienstbrief – de artikelen 41, derde en vijfde lid, en 42.

3. Het verhoor geschiedt in het openbaar. De artikelen 44, 49 en 50 zijn van overeenkomstige toepassing.

4. Indien de voorzitter van oordeel is, dat de belanghebbenden er in hun belangen niet door worden geschaad, kan hij op het verzoek beschikken zonder toepassing van de voorgaande leden van dit artikel.

Artikel 60c. Schorsing stuit onmiddellijk de werking van het geschorste besluit.

Artikel 60d. 1. De schorsing en de voorlopige voorziening kunnen worden opgeheven of gewijzigd door de voorzitter nadat hij partijen heeft gehoord, althans behoorlijk opgeroepen. Artikel 60b, tweede en derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

2. De schorsing en de voorlopige voorziening kunnen mede door Ons worden opgeheven of gewijzigd na advies van de voorzitter van de Afdeling, die handelt als in het vorige lid is voorgeschreven.

Artikel 60e. De schorsing en de voorlopige voorziening vervallen, zodra door Ons is beslist, voor zover daarvoor in Ons besluit geen ander tijdstip is aangegeven.

Artikel 60f. 1. De schorsing van een besluit, ten aanzien waarvan bij wettelijk voorschrift openbare bekendmaking is voorgeschreven, zomede de wijziging en opheffing dier schorsing, worden door het tot die bekendmaking bevoegde gezag op gelijke wijze bekend gemaakt.

2. Ten aanzien van de bekendmaking van een voorlopige voorziening handelt de voorzitter zoveel mogelijk overeenkomstig de voor bekendmaking van het besluit geldende voorschriften.

Artikel 60g. Een afschrift van de beslissing met betrekking tot de schorsing en de voorlopige voorziening, alsmede van die met betrekking tot de opheffing en de wijziging wordt onverwijld aan de belanghebbenden en aan de Afdeling toegezonden. Het bepaalde in artikel 59, tweede lid, tweede volzin, en derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Z

Artikel 61 wordt gelezen als volgt:

Artikel 61. 1. Herziening van Onze beslissing kan plaatsvinden op grond van nader gebleken feiten of omstandigheden,

die, waren zij eerder bekend geweest, tot een andere beslissing zouden hebben kunnen leiden.

2. Het verzoek om herziening kan behalve door de belanghebbende tevens door Onze Minister, wie het aangaat, worden gedaan.

3. Op het verzoek om herziening vinden de paragrafen 1-4a van deze Titel voor zoveel nodig toepassing.

AA

Het opschrift van de derde titel van Hoofdstuk II wordt gelezen:

De wijze van werken in andere gevallen.

BB

Na artikel 62 wordt ingevoegd een nieuwe bepaling, luidende:

Artikel 62a. In de gevallen waarin het geen geschil betreft en bij wet of algemene maatregel van bestuur is voorgescreven dat Wij de Afdeling horen, zijn, tenzij daarbij anders is bepaald, de paragrafen 1-4 van Titel II voor zoveel nodig van overeenkomstige toepassing.

CC

Na artikel 62a wordt ingevoegd een nieuw Hoofdstuk, luidende:

HOOFDSTUK III

De Afdeling rechtspraak

Titel I. Algemene bepalingen

Artikel 63. Een afdeling van de Raad, genaamd Afdeling rechtspraak, is belast met de beslissing van geschillen, haar bij de wet opgedragen.

Artikel 64. 1. De Afdeling telt een door Ons te bepalen aantal van ten minste vijf leden, de voorzitter daaronder begrepen.

2. Wij wijzen op voordracht van Onze Minister van Justitie, na overleg met Onze Minister van Binnenlandse Zaken, uit de Raad de voorzitter, de leden en de plaatsvervangende leden van de Afdeling aan, alsmede de staatsraden in buitengewone dienst, die kunnen worden opgeroepen om aan de werkzaamheden van de Afdeling deel te nemen. Voor de aanwijzing doet de Raad een aanbeveling.

3. Het bepaalde bij artikel 27, derde, vierde en vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 65. 1. Om overeenkomstig artikel 64, tweede lid, te kunnen worden aangewezen dienen de voorzitter en de leden van de Afdeling en de staatsraden in buitengewone dienst te voldoen aan de eisen van artikel 86, eerste lid, van de Wet op de rechterlijke organisatie.

2. De aanwijzing geldt voor het leven. Zij kan slechts op eigen verzoek worden ingetrokken, en vervalt in geval van ontslag als vice-president of lid van de Raad dan wel als staatsraad in buitengewone dienst.

Artikel 66. Zonodig splitst de voorzitter de Afdeling in kamers. De artikelen 28, tweede tot en met zesde lid, 29, 30 en 31 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 67. 1. Voor de aanvang van de openbare behandeling van een zaak door de Afdeling of een Kamer kan elk der zittende leden door belanghebbenden worden gewraakt op grond van feiten of omstandigheden, die het vormen van een onpartijdig oordeel zouden kunnen belemmeren.

2. Op grond van een gevraagde wraking kan een lid zich verschonen.

3. De overige leden beslissen zo spoedig mogelijk, of de wraking of verschoning wordt toegestaan. In geval van staking van stemmen is het verzoek tot wraking of verschoning toegestaan.

Titel II. De wijze van werken van de Afdeling

§ 1. Aanhangig maken en vooronderzoek

Artikel 68. 1. Een geschil als bedoeld in artikel 63 wordt aanhangig gemaakt bij een aan de Afdeling rechtspraak gericht geschrift, dat in tweevoud bij deze Afdeling wordt ingediend.

2. Indien met het geschrift niet overeenkomstig het bepaalde in het eerste lid is gehandeld, doch dit aan de Raad of aan de Afdeling voor de geschillen van bestuur is gericht, dan wel bij Ons of een Onzer Ministers is ingediend, wordt niettemin aangenomen dat aan de daarvoor geldende bepalingen is voldaan. Bij onjuiste indiening wordt het geschrift, nadat daarop de datum van ontvangst is aangetekend, met de daarbij overgelegde stukken doorgezonden naar de Afdeling rechtspraak, onder gelijktijdige mededeling hiervan aan de afzender.

3. De artikelen 32, tweede en derde lid, 34a en 35 zijn van toepassing.

4. Het geschrift wordt door de Afdeling niet in behandeling genomen, voordat de indiener ter secretarie van de Raad van State ten behoeve van de Staat een recht van f 25,- heeft gestort. Blijft de storting achterwege gedurende dertig dagen, nadat hij door de secretaris op dit voorschrift is gewezen, dan wordt de indiener van het geschrift niet-ontvankelijk verklaard.

5. Aan natuurlijke personen verleent de voorzitter van de Afdeling vrijstelling van betaling, wanneer hij op grond van een daartoe door de burgemeester van hun woonplaats afgegeven verklaring van oordeel is, dat zij niet in staat zijn het recht te betalen, tenzij voor de gevraagde voorziening kennelijk geen grond is.

6. Bij gehele of gedeeltelijke gegrondverklaring van een verzoek om voorziening gelast de Afdeling de teruggaaf van het gestorte bedrag. Bij afwijzing van het verzoek om herziening kan de Afdeling gehele of gedeeltelijke teruggaaf gelasten.

7. Administratieve organen zijn van het betalen van recht vrijgesteld.

Artikel 69. 1. De voorzitter van de Afdeling wijst de verzoeker die het bepaalde bij artikel 32, tweede lid, niet in acht heeft genomen, op het gepleegde verzuim en nodigt hem uit dit binnen een bepaalde termijn te herstellen.

2. De verzoeker die niet binnen de ingevolge het eerste lid bepaalde termijn het door hem gepleegde verzuim heeft hersteld, kan in zijn verzoek niet-ontvankelijk worden verklaard.

Artikel 70. 1. De voorzitter wint de nodige ambtsberichten in. Het overheidsorgaan, aan hetwelk een ambtsbericht is aangevraagd, zendt dit onder bijvoeging van de zich onder zijn berusting bevindende tot de zaak betreffende stukken - voor zover dit niet in strijd is met enige wettelijke bepaling tot geheimhouding - aan de voorzitter. Artikel 32c, vierde lid, is van toepassing. De voorzitter wijst een lid der Afdeling als rapporteur aan.

2. Met betrekking tot het vooronderzoek zijn voorts de artikelen 34 en 36 van toepassing.

3. Ambtsberichten en stukken ten aanzien waarvan het overheidsorgaan dat deze overlegt van oordeel is, dat de geheimhouding om gewichtige redenen gewenst is, worden aan de voorzitter

ter van de Afdeling toegezonden onder mededeling van de tegenkennisgeving daarvan door anderen bestaande bezwaren. De voorzitter beslist, of en in hoeverre deze ambtsberichten en stukken ter secretaris zullen worden nedergelegd en ter inzage of in afschrift verstrekt zullen worden, of op andere wijze middellijk of onmiddellijk kenbaar zullen worden gemaakt. De Afdeling bepaalt, in hoeverre zij met de ambtsberichten en stukken, ten aanzien waarvan artikel 36, eerste lid, niet is toegepast, bij haar beslissing rekening zal houden.

§ 2. Openbare behandeling en uitspraak

Artikel 71. 1. Nadat het vooronderzoek is gesloten, vindt een openbare behandeling van de zaak door de Afdeling plaats. De artikelen 38, eerste en tweede lid en 39-50 zijn van toepassing. Ook indien Wij of Onze Minister geen belanghebbenden zijn, ontvangt Onze Minister, wie het aangaat, bericht omtrent het tijdstip van behandeling der zaak. Een door hem aangewezen ambtenaar kan, ook wanneer artikel 49 wordt toegepast, bij de behandeling aanwezig zijn. Aan deze wordt desgewenst de gelegenheid gegeven om het standpunt van de Minister uiteen te zetten.

2. De verdere behandeling van de zaak geschiedt overeenkomstig het bij de artikelen 51-55 bepaalde.

Artikel 72. 1. De uitspraak van de Afdeling bevat de gronden, waarop zij berust.

2. Zij vermeldt wanneer en door welk lid of welke leden van de Afdeling zij is vastgesteld.

3. Zij wordt door de voorzitter, alsmede door de in artikel 50, vierde lid, bedoelde ambtenaar van Staat, ondertekend; bij verhindering van een van hen wordt de reden daarvan in de beslissing vermeld.

Artikel 73. 1. Indien de uitspraak van de Afdeling strekt tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van een besluit, voorziet het overheidsorgaan, hetwelk dat besluit had genomen, voor zover nodig opnieuw in de zaak met inachtneming van die uitspraak. De Afdeling kan daarvoor in haar uitspraak een termijn stellen.

2. De artikelen 58a, derde en vierde lid, en 58b zijn met betrekking tot de uitspraak van overeenkomstige toepassing.

Artikel 74. 1. De uitspraak van de Afdeling wordt zo spoedig mogelijk openbaar gemaakt door mededeling daarvan in een openbare vergadering van de Afdeling door de voorzitter vóór de behandeling van andere zaken.

2. Van de uitspraak van de Afdeling zendt de secretaris onverwijld na de openbaarmaking daarvan kosteloos een door hem getekend afschrift aan de belanghebbenden.

Artikel 75. De secretaris is bevoegd afschriften van en uittreksels uit de uitspraken van de Afdeling te verstrekken. Met betrekking tot de daarbij in rekening te brengen vergoedingen en met betrekking tot de kosteloze verstrekking is het bepaalde bij of krachtens de Wet tarieven in burgerlijke zaken van overeenkomstige toepassing.

§ 3. Voorziening bij niet gevolg geven aan een uitspraak

Artikel 76. 1. Indien een overheidsorgaan aan een uitspraak van de Afdeling, als bedoeld in artikel 73, eerste lid, in zover zij niet verplicht tot betaling van een bepaald geldbedrag, niet of niet volledig gevolg geeft binnen de bij die beslissing gestelde termijn of - bij het ontbreken van zulk een termijn - binnen redelijke tijd, kan de belanghebbende zich ter zake met een verzoek om voorziening tot de Afdeling wenden.

2. Het verzoek wordt gedaan uiterlijk dertig dagen na het in het eerste lid bedoelde tijdsverloop. Artikel 32, derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 77. 1. Indien de grief, dat niet of niet volledig aan de beslissing van de Afdeling gevolg is gegeven, gegrond bevonden wordt, kan de Afdeling uitspreken, dat aan de verzoeker ten laste van het bij haar uitspraak aangewezen lichaam een bij die uitspraak vast te stellen vergoeding wordt toegekend. Artikel 58b is van overeenkomstige toepassing.

2. Op de uitspraak, in het eerste lid bedoeld, zijn de artikelen 72, 74 en 75 van overeenkomstige toepassing.

§ 4. Vereenvoudigde behandeling

Artikel 78. 1. Indien een verzoek kennelijk niet ontvankelijk of ongegrond en voortzetting van de behandeling van de zaak niet nodig is, kan de voorzitter onmiddellijk uitspraak doen.

2. Op de in het eerste lid bedoelde uitspraak zijn de artikelen 72, eerste en tweede lid, 74 en 75 van overeenkomstige toepassing. De uitspraak wordt door de voorzitter ondertekend.

Artikel 79. 1. Tegen de uitspraak, in artikel 78 bedoeld, kan de verzoeker binnen veertien dagen na verzending schriftelijk verzet doen bij de Afdeling. De artikelen 68, eerste lid, 32, tweede en derde lid, en 32b zijn van overeenkomstige toepassing.

2. Tengevolge van het verzet vervalt de uitspraak, tenzij het verzet door de Afdeling niet ontvankelijk of ongegrond wordt verklaard.

3. Is de Afdeling van oordeel, dat het verzoek kennelijk niet-ontvankelijk of ongegrond is, dan verklaart zij het verzet zonder nader onderzoek ongegrond, echter niet dan na hem, die het verzet deed, in de gelegenheid te hebben gesteld persoonlijk of bij gemachtigde te worden gehoord.

4. Op de uitspraak tot niet-ontvankelijkverklaring of ongegrondverklaring van het verzet zijn de artikelen 72, 74 en 75 van overeenkomstige toepassing.

§ 5. Schorsing

Artikel 80. 1. Hangende het onderzoek kan een besluit, dat onderwerp van een door de Afdeling te beslissen geschil uitmaakt of waartegen ingevolge artikel 7, tweede lid, van de Wet administratieve rechtspraak overheidsbeschikkingen een bezwaarschrift is ingediend, ten verzoeken van de belanghebbende geheel of gedeeltelijk door de voorzitter worden geschorst op grond, dat de uitvoering van het besluit voor hem een onevenredig nadeel met zich zou brengen in verhouding tot het door een onmiddellijke uitvoering van het besluit te dienen belang. Ook kan op zijn verzoek een voorlopige voorziening worden getroffen ter voorkoming van onevenredig nadeel als in de eerste volzin bedoeld.

2. De artikelen 28, zevende lid, 60a, tweede en derde lid, 60b, 60c, 60d, eerste lid, 60e, 60f en 60g, eerste volzin, zijn van overeenkomstige toepassing.

§ 6. Bijzondere procedure voor spoedeisende gevallen

Artikel 81. Indien het belang van verzoeker een onverwijlde beslissing op zijn verzoek om voorziening vordert, kan deze bij het in artikel 68, eerste lid, bedoelde geschrift gemotiveerd verzoeken het adres versneld te behandelen, zonder toepassing van artikel 70.

Artikel 82. 1. Na ontvangst van een verzoek als bedoeld in artikel 81 bepaalt de voorzitter zo spoedig mogelijk de plaats, dag en uur, waarop de openbare behandeling van de zaak door de Afdeling zal plaatsvinden en doet daarvan onverwijld mededeling aan belanghebbenden. Aan het administratief orgaan, dat het besluit waartegen voorziening wordt gevraagd heeft genomen, wordt een afschrift van de ingezonden stukken gezonden.

2. Het administratief orgaan is bevoegd tot zeven dagen voor de behandeling van de zaak een memorie en bewijsstukken bij de voorzitter in te dienen. De secretaris zendt een afschrift van deze stukken aan de verzoeker.

3. Blijkt aan de Afdeling bij de openbare behandeling, dat de zaak niet voldoende spoedeisend is om een versnelde behandeling te rechtvaardigen, of dat een versnelde behandeling van de zaak een onevenredig nadeel met zich zou brengen in verhouding tot de door de daardoor te dienen belangen, dan bepaalt de Afdeling, dat aan artikel 70 alsnog toepassing wordt gegeven.

Artikel 83. 1. In afwijking van het bepaalde in artikel 82, eerste lid, kan de voorzitter een verzoek als bedoeld in artikel 81 onmiddellijk als kennelijk ongegrond afwijzen. De artikelen 78, tweede lid, en 79 zijn van overeenkomstige toepassing.

2. Verklaart de Afdeling het verzet tegen de uitspraak van de voorzitter gegrond, dan vindt artikel 82 alsnog toepassing.

§ 7. Herziening

Artikel 84. 1. Herziening van een uitspraak van de Afdeling kan op verzoek van de belanghebbende plaatsvinden op grond van nader gebleken feiten of omstandigheden, die, waren zij eerder bekend geweest, tot een andere uitspraak zouden hebben kunnen leiden.

2. Op het verzoek om herziening is het bepaalde in dit Hoofdstuk voor zoveel nodig van toepassing.

DD

Hoofdstuk III wordt vernummerd tot Hoofdstuk IV, luidende:

Slotbepalingen

Artikel 85. De vice-president, de leden en de staatsraden in buitengewone dienst onthouden zich van medestemmen indien de zaak hun, hun echtgenoten of hun bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad persoonlijk aangaat, indien zij als gemachtigden in de zaak zijn betrokken, alsmede indien zij andere feiten of omstandigheden voordoen, die het vormen van een onpartijdig oordeel kunnen bemoeilijken. Zij nemen in de gevallen, in de vorige volzin bedoeld, niet deel aan de werkzaamheden van de Afdeling voor de geschillen van bestuur of van de Afdeling rechtspraak.

Artikel 86. Tegen de vice-president, de leden en de staatsraden in buitengewone dienst kan een vervolging in rechte, noch een rechtsvordering worden ingesteld wegens hetgeen zij tijdens de beraadslaging van de Raad, een afdeling of een kamer hebben gezegd, dan wel aan de Raad, een afdeling of een kamer schriftelijk hebben overgelegd.

Artikel 87. 1. De vice-president, de leden en de staatsraden in buitengewone dienst nemen geheimhouding in acht, wanneer deze door Ons is opgelegd of door Onze Minister, wie de zaak aangaat, nodig is geoordeeld dan wel wanneer de meerderheid van hen, die aan de beraadslaging deelnemen, daartoe heeft besloten.

2. De leden van de Afdeling voor de geschillen van bestuur en van de Afdeling rechtspraak zijn voorts verplicht geheimhouding in acht te nemen met betrekking tot de gevoelens, die bij de beraadslaging in raadkamer over de adviezen en beslissingen in geschillen zijn geuit.

Artikel 88. Waar in enig wettelijk voorschrift wordt verwezen naar een artikel van de Wet van 21 december 1861, *Stb.* 129, houdende regeling van de samenstelling en bevoegdheid van de Raad van State, wordt deze verwijzing geacht te geschieden naar de overeenkomstige bepalingen van deze wet.

Artikel 89. Deze wet kan worden aangehaald als „Wet op de Raad van State”.

Artikel II

1. De vice-president en de leden van de Raad van State alsmede de staatsraden in buitengewone dienst, die op het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet als zodanig in functie zijn, worden geacht voor het leven te zijn benoemd. Hun wordt, met afwijking in zoverre van het bepaalde in de artikelen 3, tweede lid, en 4, eerste lid, van de Wet op de Raad van State door Ons ontslag verleend bij het bereiken van de vijfenzeventigjarige leeftijd.

2. Bij de eerste samenstelling van de Afdeling rechtspraak na de inwerkingtreding van deze wet kan worden afgeweken van artikel 65, eerste lid, indien de aanbeveling, als bedoeld in artikel 64, tweede lid, te dien aanzien in overeenstemming is met het advies van de Raad. In een meervoudige Kamer van de Afdeling zal niet meer dan een lid zitting mogen hebben, dat is aangewezen met toepassing van de eerste volzin. Zodanig lid kan niet worden aangewezen voor een enkelvoudige Kamer.

Artikel III

Artikel 26, eerste lid, eerste volzin en artikel 32 van de Wet op de Raad van State, zoals deze luiden voor de dag van inwerkingtreding van deze wet, blijven van toepassing ten aanzien van geschillen, waarin voor die dag, anders dan op grond van de Wet beroep administratieve beschikkingen, Onze beslissing is gevraagd.

Artikel IV

De Provinciewet wordt gewijzigd als volgt:

A

Artikel 167 wordt gelezen:

Een besluit, ten aanzien waarvan een verzoek om een administratiefrechtelijke voorziening aanhangig of nog mogelijk is, wordt niet vernietigd.

B

Artikel 168, eerste lid, wordt gelezen:

1. Een besluit, ten aanzien waarvan door de rechter een uitspraak is gedaan, of waartegen beroep is ingesteld dat door de rechter ongegrond is verklaard, kan niet worden vernietigd op rechtsgronden, welke in strijd zijn met die, waarop de uitspraak steunt of mede steunt.

C

In artikel 171 wordt aan het slot van het tweede lid de punt vervangen door een komma en worden toegevoegd de woorden: tenzij er een verzoek om een administratiefrechtelijk voorziening aanhangig is tegen de geschorste bepalingen, in welk geval zij behoudens eerdere opheffing duurt tot drie maanden nadat daarop onherroepelijk is beslist.

Artikel V

De gemeentewet wordt gewijzigd als volgt:

A

Artikel 185a, tweede lid, wordt gelezen:

Een besluit, ten aanzien waarvan een verzoek om een administratiefrechtelijke voorziening aanhangig of nog mogelijk is, wordt niet vernietigd.

B

Artikel 185b, eerste lid wordt gelezen:

Een besluit, ten aanzien waarvan door de rechter een uitspraak is gedaan, of waartegen beroep is ingesteld dat door de

rechter ongegrond is verklaard, kan niet worden vernietigd op rechtsgronden, welke in strijd zijn met die, waarop de uitspraak steunt of mede steunt.

C

In artikel 187 wordt aan het slot van het tweede lid de punt vervangen door een komma en worden toegevoegd de woorden: tenzij er een verzoek om een administratiefrechtelijke voorziening aanhangig is tegen de geschorste bepalingen, in welk geval zij behoudens eerdere opheffing duurt tot drie maanden nadat daarop onherroepelijk is beslist.

Artikel VI

Van artikel 11, vierde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen vervalt de tweede volzin.

Artikel VII

In artikel U 17, vierde lid, van de Kieswet wordt in plaats van „aan Ons” gelezen: aan de Raad van State, Afdeling voor de geschillen van bestuur.

Artikel VIII

De Dienstplichtwet wordt gewijzigd als volgt:

A

In artikel 14, tweede lid, wordt aan het slot van de eerste volzin in plaats van „in beroep komen” gelezen: bij Ons in beroep komen

B

In artikel 20, eerste lid, wordt aan het slot van de eerste volzin in plaats van „in beroep komen” gelezen: bij Ons in beroep komen

Het tweede lid van artikel 20 wordt gelezen als volgt:

2. Het verzoekschrift wordt ingediend bij de burgemeester der gemeente, waar de persoon, wie de uitspraak geldt, voor de dienstplicht ingeschreven is.

Het derde lid van artikel 20 vervalt.

C

In artikel 22, vijfde lid, wordt aan het slot van de eerste volzin in plaats van „in beroep komen” gelezen: bij Ons in beroep komen

Artikel IX

In artikel 20, eerste lid, van de Wet gewetensbezwaren militaire dienst wordt aan het slot van de eerste volzin in plaats van „in beroep komen” gelezen: bij Ons in beroep komen

Het tweede lid van artikel 20 van de Wet gewetensbezwaren militaire dienst wordt gelezen als volgt: 2. Het verzoekschrift wordt ingediend bij de burgemeester der gemeente, waar de persoon, wie de uitspraak geldt, in het bevolkingsregister is ingeschreven.

Het derde lid van artikel 20 van de Wet gewetensbezwaren militaire dienst vervalt.

Artikel X

In artikel 10, eerste lid, van de Keurenwet wordt de komma achter het woord „provincie” vervangen door een punt en vervalt hetgeen daarna volgt.

Het tweede lid van artikel 10 van de Keurenwet vervalt.

Artikel XI

In artikel 4, derde lid, van de Belemmeringenwet Verordeningen wordt de komma achter het woord „provincie” vervangen door een punt en vervalt hetgeen daarna volgt.

Het vierde lid van artikel 4 van de Belemmeringenwet Verordeningen vervalt.

Artikel XII

In artikel 26, eerste lid, van de Waterstaatswet 1900 wordt de komma achter het woord „provincie” vervangen door een punt en vervalt hetgeen daarna volgt.

Het tweede lid van artikel 26 van de Waterstaatswet 1900 vervalt.

Artikel XIII

In artikel 21, derde lid, van de Bevoegdhedenwet wordt de komma achter het woord „provincie” vervangen door een punt en vervalt hetgeen daarna volgt.

Het vierde lid van artikel 21 van de Bevoegdhedenwet vervalt.

Artikel XIV

In artikel 16, tweede lid, van de Verenwet wordt de komma achter het woord „provincie” vervangen door een punt en vervalt hetgeen daarna volgt.

Het derde lid van artikel 16 van de Verenwet vervalt.

Artikel XV

In artikel 11a, vijfde lid, van de Wegenwet wordt de komma achter het woord „provincie” vervangen door een punt en vervalt hetgeen daarna volgt.

Het zesde lid van artikel 11a van de Wegenwet vervalt.

In het derde lid van artikel 18a van de Wegenwet vervallen de woorden „en het zesde”.

Artikel XVI

In artikel 3, derde lid, van de Wegenverkeerswet wordt de komma achter het woord „provincie” vervangen door een punt en vervalt hetgeen daarna volgt.

Het vierde lid van artikel 3 van de Wegenverkeerswet vervalt.

Artikel XVII

In artikel 3, tweede lid, van de Wet houdende voorschriften omtrent aanleg en instandhouding van spoorwegen waarop uitsluitend met beperkte snelheid wordt vervoerd, op wegen niet onder beheer van het Rijk (*Stb.* 1917, no. 703) wordt de komma achter het woord „provincie” vervangen door een punt en vervalt hetgeen daarna volgt.

Artikel XVIII

In artikel 53 van de Wet Autovervoer Personen wordt de komma achter het woord „Directeur-Generaal” vervangen door een punt en vervalt hetgeen daarna volgt.

Artikel XIX

In artikel 53 van de Wet Autovervoer Goederen wordt de komma achter het woord „Directeur-Generaal” vervangen door een punt en vervalt hetgeen daarna volgt.

Artikel XX

In artikel 54 van de Wet Goederenvervoer Binnenscheepvaart wordt de komma achter het woord „Directeur-Generaal” vervangen door een punt en vervalt hetgeen daarna volgt.

Artikel XXI

De Ontgrondingenwet wordt gewijzigd als volgt:

A

In artikel 20 wordt in plaats van „Onze Minister van Verkeer en Waterstaat” gelezen: de secretaris van de Raad van State.

B

In artikel 21, eerste lid, wordt de komma achter het woord „provincie” vervangen door een punt en vervalt hetgeen daarna volgt.

Het tweede lid van artikel 21 vervalt.

Artikel XXII

De Wet verontreiniging oppervlaktewateren wordt gewijzigd als volgt:

A

Het tweede lid van artikel 12 wordt vervangen door twee leden, luidende:

2. Gedeputeerde Staten bevestigen, indien het beroep bij hen is ingesteld, de ontvangst van het beroepschrift.

3. Gedeputeerde Staten en, indien het beroep bij Ons is ingesteld, de secretaris van de Raad van State, geven van het instellen van het beroep onmiddellijk kennis aan het bestuur, dat de beschikking heeft genomen en aan de aanvrager of houder van de vergunning, indien deze niet zelf het beroep heeft ingesteld.

B

Het vijfde lid van artikel 13 wordt gelezen als volgt:

5. De secretaris van de Raad van State geeft van een krachtens dit artikel bij Ons ingesteld beroep onmiddellijk kennis aan het betrokken college van Gedeputeerde Staten, aan het bestuur, dat de beschikking in eerste aanleg heeft genomen en aan de aanvrager of houder van de vergunning, indien deze niet zelf het beroep heeft ingesteld.

C

Het eerste lid van artikel 15 wordt gelezen als volgt:

1. Op een bij Ons ingesteld beroep beslissen Wij, mede de Raad voor de Waterstaat gehoord.

Artikel XXIII

In het tweede lid van artikel 29 van de Hinderwet vervallen de woorden „of, ingevolge het vierde lid, geacht wordt te zijn ingediend.

Het vierde lid van artikel 29 van de Hinderwet vervalt.

Het vijfde lid van artikel 29 van de Hinderwet wordt gelezen als volgt:

5. De termijn waarbinnen het gezag, dat ingevolge deze wet is aangewezen het beroepschrift in ontvangst te nemen, dit beroepschrift toezendt aan de Raad van State, Afdeling voor de geschillen van bestuur, beloopt ten hoogste een maand. Het doet het beroepschrift vergezellen van zijn advies.

Artikel XXIV

Het tweede lid van artikel 17 van de Grondwaterwet Waterleidingbedrijven wordt gelezen als volgt:

2. De secretaris van de Raad van State stelt, wanneer het beroep door een ander dan de aanvrager of vergunninghouder is ingediend, deze laatste daarvan in kennis.

Artikel XXV

Artikel 35, derde lid, van de Waterleidingwet wordt gelezen als volgt:

3. Wij beslissen, mede de Raad voor de Drinkwatervoorziening gehoord.

Artikel XXVI

Het tweede lid van artikel 47 van de Drink-en Horecawet vervalt.

Artikel XXVII

Artikel 71 van de Wet inzake de luchtverontreiniging vervalt.

Artikel XXVIII

In artikel 61 van de Lager-onderwijswet 1920 wordt de tweede volzin gelezen als volgt: Wij beslissen, mede de Onderwijsraad gehoord.

In artikel 99, derde lid, van de Lager-onderwijswet 1920 wordt de tweede volzin gelezen als volgt: Wij beslissen, mede de Onderwijsraad gehoord.

Artikel XXIX

In artikel 71, derde lid, van de Kleuteronderwijswet wordt de tweede volzin gelezen als volgt: Wij beslissen, mede de Onderwijsraad gehoord.

Artikel XXX

In artikel 37 van de Visserijwet 1963 vervallen het vijfde en zesde lid.

In het achtste lid van artikel 37 van de Visserijwet 1963 wordt in de plaats van „Onze Minister” gelezen: De secretaris van de Raad van State.

Artikel XXXI

De artikelen 29, derde lid, en 68 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening vervallen.

Artikel XXXII

In de Belemmeringenwet Landsverdediging wordt vóór artikel 17 een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 16a. Ten aanzien van besluiten op grond van de artikelen 2, 3 en 6, zesde lid, blijft het bepaalde in artikel 80 van de Wet op de Raad van State buiten toepassing.

Artikel XXXIII

Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Binnenlandse Zaken,

De Minister van Justitie,